

Jaarprogramma Onderzoek en Statistiek 2022

27 januari 2022

Opgesteld door:

Ad Manders en Klaas Pruijsen, bureau Onderzoek en Statistiek, gemeente Nijmegen

In het kort

Vanuit de afdeling VJB (Veiligheid, Juridische Zaken en Bestuursondersteuning en -advies) levert het team Onderzoek en Statistiek (O&S) relevante en betrouwbare informatie voor gemeentelijk beleid, uitvoering en bestuur:

- Bestuursprioriteiten zijn leidend; de hoofdpogaven uit het coalitieakkoord (duurzamer, sociaal, economisch veerkrachtig en aantrekkelijk) en prioriteiten binnen de begrotingsprogramma's bepalen voor een belangrijk deel het programma. Ook monitoren we relevante maatschappelijke thema's en dragen we bij aan datagedreven werken.
- In 2022 vindt als vervolg op de gemeenteraadsverkiezingen een collegewisseling plaats. Afhankelijk van de wensen van het nieuwe college kan er medio 2022 op onderdelen een herijking van het Jaarprogramma Onderzoek en Statistiek 2022 plaatsvinden.
- Informatie- en datagedreven werken vormt een belangrijk kader. O&S levert een substantiële bijdrage aan de werkzaamheden voor het gemeentelijke datahuis en in de gemeentelijke Enterprise Intelligence teams, gericht op het leveren van sturingsinformatie op basis van actuele data. De Stuurgroep Datahuis prioriteert deze werkzaamheden. In het voorliggend jaarprogramma zijn specifiek de werkzaamheden van O&S opgenomen (beleidsonderzoek, monitoring, ondersteuning en advisering met betrekking tot beleid, bijhouden van statistieken).
- Team O&S bestaat begin 2022 uit tien medewerkers (circa 8,8 fte), vooral gericht op onderzoek en data-analyse. De medewerkers zijn gespecialiseerd in vakgebieden als psychologie, gezondheid, sociologie, economie en ruimtelijke wetenschappen. We investeren veel in nauwe samenwerkingen binnen onze netwerkorganisatie.

Inhoudsopgave

In het kort	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Hoofdpijnen jaarprogramma	5
2.1. Hoofdpijnen als aangrijpingspunt	5
2.2. Informatie ten behoeve van andere thema's	7
2.3. Stadsplan	9
3. Uitvoering jaarprogramma en producten O&S	10
3.1. Uitvoering jaarprogramma	10
3.2. Producten	11
4. Werkwijze samenstelling jaarprogramma	13
4.1. Brede inventarisatie	13
4.2. Niet alle wensen gehonoreerd	13
Bijlage: overzicht jaarprogramma O&S 2022	15
Projecten per hoofdpijn	15
Projecten per thema (begrotingsprogramma)	19

1. Inleiding

Informatie- en kenniscentrum

Onderzoek en Statistiek (O&S) is het gemeentelijk informatie- en kenniscentrum voor het bestuur, de gemeentelijke organisatie en de samenleving. Door het ontsluiten van onderzoeken en statistieken (uit eigen huis en van andere instanties) leveren we bruikbare en betrouwbare informatie voor beter beleid, uitvoering en bestuur. Team O&S bestaat begin 2022 uit tien medewerkers (circa 8,8 fte), vooral gericht op onderzoek en data-analyse. De medewerkers zijn gespecialiseerd in vakgebieden als psychologie, gezondheid, sociologie, economie en ruimtelijke wetenschappen.

Samenwerking datagedreven werken

Naast de taken beleidsonderzoek, monitoring, ondersteuning en advisering met betrekking tot beleid en het bijhouden van statistieken, speelt O&S samen met andere gemeentelijke bureaus een rol in het datagedreven werken: het sturen op basis van actuele data, die structureel ontsloten zijn via een datahuis, waarin de data dagelijks of wekelijks geactualiseerd worden. Denk bijvoorbeeld aan data over jeugdzorg en Wmo. In 2016 is de opbouw van een datahuis gestart. Daarna zijn Enterprise Intelligence teams opgericht, die werken aan het slim combineren van de data en vervolgens het presenteren en visualiseren van die data, vooral in dashboards. Het werk leidt tot sturingsinformatie op basis van actuele data.

Jaarprogramma

In het voorliggend jaarprogramma zijn alleen de werkzaamheden van O&S opgenomen. De werkzaamheden voor het datahuis en in de Enterprise Intelligence teams worden via de Stuurgroep Datahuis aangestuurd, waarbij er aandacht is voor de samenhang met de projecten van O&S. Door de opbouw van het datahuis groeien de mogelijkheden voor verdiepende analyses en prognoses door O&S. Zo hebben we in 2021 het opstellen van prognoses op het vlak van de Wmo voorbereid, zodat de gemeente daar in 2022 mee kan gaan werken. En we gaan in 2022 aan de slag met het ontwikkelen van prognoses op het vlak van jeugdhulp.

Bestuursprioriteiten leidend

In *hoofdstuk 2* geven we een beeld van de hoofdlijnen van het jaarprogramma O&S 2022. Veel projecten sluiten aan op de hoofdpogaven uit het coalitieakkoord 2018-2022 “Nijmegen: samen vooruit”: de stad moet duurzamer, een sociale stad blijven, versterken economische veerkracht en bouwen aan een aantrekkelijke stad. Ook benoemen we projecten, die inspelen op de informatiebehoefte vanuit verschillende thema’s (begrotingsprogramma’s).

In 2022 vindt als vervolg op de gemeenteraadsverkiezingen een collegewisseling plaats. Afhankelijk van de wensen van het nieuwe college kan er medio 2022 op onderdelen een herijking van het Jaarprogramma Onderzoek en Statistiek 2022 plaatsvinden.

In *hoofdstuk 3* geven we kort weer hoe we het jaarprogramma uitvoeren en wat voor soorten producten O&S oplevert.

In *hoofdstuk 4* geven we een beeld van de stappen die we hebben gezet om tot dit programma voor 2022 te komen.

De *bijlage* tenslotte bevat lijsten met uit te voeren projecten.

2. Hoofdpijnen jaarprogramma

2.1. Hoofdpijnen als aangrijpingspunt

Bij de keuze van onderzoeksprojecten speelt de betekenis van de informatie en onderzoeksuitkomsten voor de beleidsprioriteiten een belangrijke rol. Het programma voor 2022 levert veel informatie op die past binnen de in het coalitieakkoord 2018-2022 opgenomen hoofdpijnen, de belangrijkste uitdagingen binnen de huidige bestuurs- en raadsperiode. Hieronder is in grote lijnen beschreven wat O&S per hoofdpijngave gaat doen.

De stad moet duurzamer

- We volgen de ontwikkelingen m.b.t. energie, klimaat, leefmilieu en grondstoffen/afval (onder meer energieverbruik, gebruik van duurzame energie door burgers, afvalscheiding, deeleconomie, duurzame mobiliteit, stank- en geluidsoverlast en oordeel over groenvoorzieningen). We beschrijven de hoofdpijnen van deze ontwikkelingen in onze Stads- en Wijkmonitor.
- Begin 2023 levert de gemeente een 5 year-report op aan de Europese Commissie waarin de doorwerking van het Green Capital-jaar 2018 centraal staat. O&S werkt mee aan het opstellen van die rapportage. Ten behoeve daarvan voeren we een meting uit bij ons Stadspanel over wat het Green Capital-jaar teweeg heeft gebracht.
- We doen een effectmeting voor pilot(s) rondom bewonersinitiatieven op het vlak van duurzaamheid. Wat is de impact van die initiatieven op de (sociale) omgeving en voelt met zich gesteund door de gemeente?
- We voeren een peiling bij het Stadspanel uit over het vergroenen van de stad, hittestress en wateroverlast.
- We blijven betrokken bij het ontwikkelen van data over woningen (zonder aardgasaansluiting (samenwerking met LIANDER, gericht op ontwikkelen landelijke systematiek).

Een sociale stad blijven

- We volgen de ontwikkelingen m.b.t. de buurtteams Jeugd en Gezin en Volwassenen, de Wmo, de jeugdhulp, de regieteam, de stapeling van het gebruik van regelingen op het vlak van zorg, inkomen, werk en jeugdzorg, de financiële positie van bewoners, het welzijn, de gezondheid en de leefstijl van bewoners, de sociale samenhang, de vrijwillige inzet van bewoners (inzet als mantelzorger, andere vormen van hulp bieden, inzet voor organisaties, inzet voor de wijk) en onderwijsachterstanden. We beschrijven de hoofdpijnen van deze ontwikkelingen in onze Stads- en Wijkmonitor.
- Voor diverse van de genoemde onderwerpen blijven we bijdragen aan de informatieopbouw om ontwikkelingen goed te kunnen volgen, zoals de buurtteams Jeugd en Gezin en Volwassenen, sterke sociale basis, jeugdhulp, hulpverlening vanaf de 18 jaar (18-/18+ problematiek), regieteam en inkomensondersteuning. Deels verloopt dat via het Enterprise Intelligence team, dat focust op het sociale domein en waaraan O&S een substantiële bijdrage levert.
- In 2021 hebben we het opstellen van prognoses op het vlak van de Wmo voorbereid. In 2022 gaan we ervoor zorgen dat hiermee gewerkt kan gaan worden.
- In 2022 gaan we aan de slag met het ontwikkelen van prognoses op het vlak van jeugdhulp.

- We voeren de klantervaringsonderzoeken Wmo en jeugdhulp uit, inclusief een kwalitatief onderzoek onder pgb-cliënten.
- Via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) blijven we inzicht geven in de omvang en spreiding van het gebruik van voorzieningen op het vlak van zorg, werk, inkomen en jeugdzorg, met speciale aandacht voor de stapeling van het gebruik.
- We gaan ons opnieuw buigen over informatie op stadsdeel-, wijk- en wijkdeelniveau ten behoeve van het jeugdbeleid.
- We gaan bekijken welke bijdrage we kunnen leveren aan de monitoring van het actieprogramma inclusie.
- Al enkele jaren maken we “foto’s” over kinderen tot 12 jaar, die scholen inzicht geven in de omvang van de zorgbehoefte bij de leerlingen. In 2022 actualiseren we de foto’s 0-4- en 4-12-jarigen. En we gaan werken aan de ontwikkeling van “foto’s” over jongeren vanaf 12 jaar.
- We evalueren de FEW (Financieel Expert in de Wijk). Heeft deze gebracht wat de bedoeling was? (dichter bij de burger, dus burger eerder bereikt)
- Met de aanpak “Huishoudboekje” wordt het administratief makkelijker gemaakt om parttime werken en een uitkering te combineren. We leveren een bijdrage aan de monitoring hiervan.
- We evalueren het busvoordeelabonnement voor minima. Draagt het abonnement bij aan participatie en wordt het door iedereen voor wie het bedoeld is gebruikt?
- Gevraagd is om meer inzicht in de woningbehoefte van kwetsbare groepen (uitstroom vanuit GGZ, beschermd wonen en maatschappelijke opvang; specifieke jeugdgroepen) en het woningaanbod voor deze groepen.
- We ronden het onderzoek af over de behoefte bij bewoners aan activiteiten en ontmoeting in de woonomgeving. Dit is uitgevoerd ten behoeve van nieuwe accommodatiebeleid “Ruimte voor ontmoeting”.
- In de coronacrisismonitor, die ieder kwartaal wordt opgeleverd, volgen we onder meer de effecten van deze crisis op de werkloosheid, de bijstand, het zorggebruik en de aanvragen voor schuldhulpverlening.
- In 2020 heeft O&S een bijdrage geleverd aan een verkenning m.b.t. levensloopzorg. Deze verkenning loopt door in 2022. O&S reserveert tijd voor een bijdrage daaraan.

Versterken economische veerkracht

- We volgen de ontwikkelingen m.b.t. de werkgelegenheid (banen, zelfstandigen), kansrijke groeisectoren, de beroepsbevolking, de werkloosheid, het vestigingsklimaat, de ruimte voor bedrijvigheid, vrijetijdseconomie en de binnenstad. We beschrijven de hoofdlijnen van deze ontwikkelingen in onze Stads- en Wijkmonitor.
- De tweejaarlijkse Monitor Vestigingsklimaat geeft zicht op hoe bedrijven, instellingen en zelfstandigen aspecten van het ondernemersklimaat en van de directe bedrijfsomgeving beoordelen. In 2022 rapporteren we over de najaar 2021 verrichte meting.
- De tweejaarlijkse Stadscentrummonitor geeft zicht op ontwikkelingen in de binnenstad op basis van enquêteonderzoek onder bezoekers en statistieken. Centraal staan indicatoren rond het economisch functioneren (aanbod, winkelleegstand, bestedingen bezoekers, werkgelegenheid in detailhandel en horeca en bouwinvesteringen) en de attractiewaarde voor bezoekers (druktebeeld, bezoekgedrag en waardering van aanbod, ambiance en verkeersaspecten). Najaar 2022 zullen we weer een meting uitvoeren, waarover we in 2023 rapporteren.

- We gaan ons buigen over de behoefte aan werklocaties in relatie tot de beroepsbevolkingsontwikkeling.
- In de coronacrisismonitor, die ieder kwartaal verschijnt, volgen we onder meer de effecten van deze crisis op de lokale economie.

Bouwen aan een aantrekkelijke stad

- We volgen de ontwikkelingen m.b.t. het inwonertal, de waardering voor de stad, de binnenstad en de woonbuurten, de woningniewbouw, de woningbehoefte, de koop- en huurmarkt, het cultuuraanbod en de cultuurparticipatie, het sportaanbod en de sportdeelname, het evenementenaanbod en de effecten van die evenementen, de bereikbaarheid van en binnen de stad, de veiligheid en overlast, de openbare ruimte en het imago en de aantrekkingskracht van de stad. We beschrijven de hoofdlijnen van deze ontwikkelingen in onze Stads- en Wijkmonitor.
- We peilen via de tweejaarlijkse Burgerpeiling hoe de Nijmegenaren oordelen over (aspecten van) hun buurt en stad. Najaar 2021 is er weer een meting uitgevoerd. De uitkomsten daarvan verwerken we in de Stads- en Wijkmonitor, editie 2022.
- We verwerken alle in 2021 verzamelde data over de Nijmeegse wijken in de Stads- en Wijkmonitor 2022. Het gaat om informatie verkregen via professionals die in de wijken werken, wijkstatistieken, de uitkomsten van de Burgerpeiling en het landelijke instrument “Leefbaarometer”.
- In 2021 is de organisatie van het wijkgerichte werken veranderd. Betrokkenen bij die nieuwe aanpak via gebiedstafels informeren we over welke informatie op stadsdeel- wijk- en wijkdeelniveau O&S te bieden heeft (Wijkmonitor, dashboard gebiedsverschillen, informatie uit dashboards ontwikkeld door de EI-teams, informatie van externe partijen). Daar zijn we in 2021 al mee begonnen. Samen met de betrokkenen gaan we in 2022 bekijken hoe we onze informatie over deelgebieden in de stad zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij de nieuwe werkwijze. In dit verband gaan we ook enkele pilots uitvoeren m.b.t. data-analyse op buurtniveau (deelgebieden binnen wijken): wat kunnen we op basis van beschikbare data zeggen over hoe een buurt ervoor staat (sociaal, fysiek, veiligheid).
- We gaan een nulmeting onder bewoners uitvoeren m.b.t. het nieuwe wijkgerichte werken om later effecten van die nieuwe werkwijze te kunnen meten.
- We gaan inzicht geven in de verhuisstromen in de laatste 20 jaar.
- We zijn betrokken bij de begeleiding van en datalevering voor nieuw woonbehoefteonderzoek.
- We herhalen het onderzoek onder Nederlanders naar het imago van Nijmegen. Vanwege corona is dit onderzoek in de voorgaande twee jaar doorgeschoven. Eerdere metingen vonden plaats in 2015 en 2017. Dit onderzoek is onder meer van belang voor het citymarketingbeleid.

2.2. Informatie ten behoeve van andere thema's

Behalve over de hoofdpogaven, levert ons jaarprogramma ook informatie op ten behoeve van andere thema's (begrotingsprogramma's). Enkele voorbeelden daarvan zijn de volgende:

Brede welvaart

- Het idee dat welvaart breder is dan economische ontwikkeling, wordt steeds meer gemeengoed. In 2021 heeft O&S aan het college voorgesteld om brede welvaart een

plek te geven in de Stads- en Wijkmonitor en om daarvoor de uitwerking en de bijbehorende cijfers van het CBS te gebruiken. Het CBS hanteert de volgende dimensies van brede welvaart: welzijn, materiële welvaart, gezondheid, arbeid/vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid en milieu.

Bestuur en organisatie

- Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart start een nieuwe collegeperiode. Die zal leiden tot aanpassingen van de in de begroting opgenomen doelenbomen. O&S zal betrokken zijn bij het nagaan welke monitorinformatie en indicatoren er aan de geactualiseerde doelenbomen gekoppeld kunnen worden. Ook zal O&S betrokken zijn bij het aanleveren van de cijfers bij de indicatoren voor de Stadsbegroting 2023. En O&S zal voor de Stadsrekening 2021 de cijfers bij de huidige door de raad gekozen indicatoren op een rij zetten.
- Er is gevraagd om enkele medewerkersonderzoeken (onder meer monitoren hoe het hybride werken loopt en een bijdrage leveren aan de evaluatie van het generatiepact).

Wonen en Stedelijke Ontwikkeling

- Stadspeiling Veur Lent: aan 7.000 Nijmegenaren vragen we een enquête in de vullen over vier toekomstvarianten voor de verdere ontwikkeling van Veur Lent (variërend van geen nieuwe woningen bouwen tot tussen de 200 en 250 nieuwe woningen bouwen).

Sport

- We voeren een nieuwe meting uit in het kader van de Sportverenigingsmonitor (laatste meting is najaar 2020 verricht).
- We leveren data over sporten en bewegen in wijken en bij doelgroepen ten behoeve van de jaarplannen van bureau sportontwikkeling.

Openbare Ruimte

- We ronden de rapportage af van de in 2021 uitgevoerde Stadspanelpeiling over obstakels die voetgangers op hun looproutes tegenkomen.
- We voeren een onderzoek uit t.b.v. de evaluatie van de ondergrondse containers in de binnenstad.
- We leveren een bijdrage aan het programmeer platform openbare ruimte, gericht op het op elkaar afstemmen van werkzaamheden in de openbare ruimte.

Veiligheid

- Samen met de afdeling Veiligheid volgen we de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid (geregistreerde overlast en criminaliteit, slachtofferschap, onveiligheidsgevoelens, enzovoorts). Dat leidt onder meer tot maandrapportages over geregistreerde misdrijven en incidenten.

Cultuur en Cultureel Erfgoed

- We zullen een bijdrage leveren aan de Gelderse Cultuurmonitor 2022.

Onderwijs

- We blijven een bijdrage leveren aan de onderbouwing van onderwijshuisvesting en leerlingenprognoses.

- We gaan een kwalitatieve evaluatie uitvoeren van de nieuwe aanpak van voortijdig schoolverlaten.

Bereikbaarheid

- We gaan enquêteonderzoek uitvoeren m.b.t. de laadinfrastructuur voor elektrisch rijden.

Bevolking

- We leveren in 2022 de nieuwe “Demografische Verkenningen” op, met behalve een bevolkingsprognose op stadsniveau ook prognoses voor de stadsdelen. Dit rapport is voor veel beleidsterreinen van belang.

2.3. Stadspanel

In 2005 is O&S begonnen met de werving voor een stadspanel, een groep volwassen Nijmegenaren die we vragen om een aantal keer per jaar een korte internetvragenlijst in te vullen over een onderwerp dat binnen de gemeente speelt. Eind 2021 telt het panel circa 4.000 leden. De meeste leden zijn geworven via ons tweejaarlijkse grootschalige bevolkingsonderzoek (Burgerpeiling). Ook kunnen bewoners zich via de gemeentelijke website aanmelden.

Panelpeilingen 2021

We zetten het stadspanel in voor geplande onderzoeksopdrachten en reserveren daarnaast uren voor enkele peilingen over een onderwerpen die in de loop van het jaar opkomen. In 2021 zijn er peilingen uitgevoerd over:

- duurzaamheid en milieu (derde meting, voeren we iedere 4 jaar uit);
- eHUBs en mobiliteitsgedrag;
- gedrag en ervaringen met betrekking tot houtstook;
- behoefte aan activiteiten in de woonomgeving;
- obstakels voor voetgangers op looproutes.

Verder is het een traditie geworden dat het panel kiest wie de Nijmegenaar van het jaar wordt.

Inzet panel 2022

In 2022 zullen we panel onder meer inzetten voor de volgende projecten/onderwerpen:

- nulmeting m.b.t. wijkgericht werken;
- impact van Green Capital;
- vergroenen van de stad, hittestress en wateroverlast;
- woonwensen en verhuisbereidheid ouderen.

3. Uitvoering jaarprogramma en producten O&S

3.1. Uitvoering jaarprogramma

Taakvelden en werkwijze O&S

Binnen ons jaarprogramma voeren we verschillende typen onderzoek uit, zoals:

- monitoronderzoeken (Burgerpeiling, Stadscentrummonitor, Monitor Vestigingsklimaat e.d.);
- eenmalige onderzoeken;
- effectmetingen en peilingen onder de leden van ons Stadspanel;
- bevolkingsprognoses.

Verder verzamelen en ontsluiten we statistieken op alle relevante terreinen en we voeren daar allerlei (samenhangende) analyses op uit.

In de afgelopen jaren is de vraag naar ondersteuning en advisering over thema's en projecten groter geworden. Door het jaar heen komen er allerlei vragen binnen, die we op basis van opgebouwde kennis of het verzamelen van aanvullende kennis proberen te beantwoorden.

Kort gezegd komt het erop neer dat we via ons jaarprogramma de basiskennis op allerlei terreinen op orde houden en dat we daarnaast allerlei aanvullende onderzoeks- en informatievragen beantwoorden, waarbij er een sterke link is met de beleidsprioriteiten binnen een jaar of bestuursperiode.

Wanneer we starten met een onderzoek wordt het onderzoeksvoorstel voorbereid met de ambtelijke opdrachtgever (inhoudelijk specialisten, beleidsafdeling). Bij grotere opdrachten wordt het voorstel besproken met de portefeuillehouder.

Flexibiliteit

De ervaring is dat er door het jaar heen extra vragen binnenkomen en dat bepaalde vragen meer werk dan gepland met zich meebrengen. Aan de andere kant kunnen we sommige vragen met minder uur werk afhandelen en komt het voor dat de urgentie van bepaalde vragen afneemt. Dit alles maakt ons jaarprogramma in voldoende mate flexibel.

Externe blik

We onderhouden contacten binnen het netwerk van de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO). Dit is de vereniging van gemeentelijke en provinciale organisaties, die zich richten op lokaal en regionaal onderzoek in de uiteenlopende beleidsvelden waarop gemeenten en provincies actief zijn. Binnen het netwerk van VSO vinden onder meer uitwisseling van kennis en ervaring, het bespreken van actuele ontwikkelingen, het bespreken van nieuwe methodieken en het gezamenlijk oriënteren op nieuwe onderzoeksinstrumenten plaats.

Ook onderhouden we contacten met medewerkers van de universiteit, HAN en de gezondheids- en leefstijlonderzoekers van de GGD. Jaarlijks begeleiden we enkele studenten, die bij O&S op onderzoeksstage komen.

3.2. Producten

Een belangrijk uitgangspunt m.b.t. onze informatie is dat gebruikers (bestuurders, ambtenaren, bewoners, professionals binnen bedrijven en instellingen, studenten en scholieren) snel moeten kunnen vinden wat zij zoeken. Voor de een zullen dat basisstatistieken zijn (dashboards), voor de ander basisinformatie inclusief de nodige duiding (Stads- en Wijkmonitor) en voor weer een ander een meer diepgaande analyse over een specifiek onderwerp (onderzoeksrapporten).

Het jaarprogramma O&S leidt tot de volgende producten:

- De **Stads- en Wijkmonitor (SWM)**, een digitaal portal waarin we de ontwikkelingen in de stad en de wijken op diverse voor de gemeente relevante terreinen beschrijven. In de SWM zijn de volgende onderdelen te vinden: onderzoeksinformatie over de hoofdpogaven/belangrijkste uitdagingen binnen de huidige bestuurs- en raadsperiode, onderzoeksinformatie over de beleidsprogramma's en beschrijvingen van de staat van en ontwikkelingen in alle 36 woonwijken. De Stads- en Wijkmonitor is een doorlopend project, met als belangrijke bronnen (monitor)onderzoeken onder Nijmegenaren, ondernemers/instellingen en bezoekers én diverse statistieken. Vanaf 2017 actualiseren we delen van de SWM jaarlijks. Voorjaar 2022 wordt de nieuwe editie opgeleverd, inclusief een actualisatie van de **Wijkmonitor** (een beschrijvingen van de staat van en ontwikkelingen in de 36 woonwijken, die we iedere twee jaar opleveren). De structuur van de **Stadsmonitor** sluit aan bij die van de stadsbegroting. In de Stadsmonitor geven we voor alle inhoudelijke programma's een beeld van de stand van zaken en de ontwikkelingen. In de Stadsbegroting zijn indicatoren opgenomen, die voor een flink deel door O&S worden geleverd. Bij de overzichten met indicatoren in Stadsbegroting kan doorgelinkt worden naar de SWM, waar extra informatie en duiding van de cijfers te vinden is. De SWM is ook opgenomen in het digitale overzicht van de financiële cijfers over de gemeente Nijmegen (pcportal.nijmegen.nl). De SWM 2021 is opgenomen in de website: www.nijmegen.nl/swm2021. Eind maart, begin april 2022 publiceren we de SWM 2022: www.nijmegen.nl/swm2022.

- Voor cijfers, die door mensen van binnen en buiten de gemeente veel gevraagd worden, staan enkele **dashboards** op de gemeentelijke website. Het meest gevraagd zijn cijfers over de samenstelling en ontwikkeling van de bevolking in de stad en in deelgebieden binnen de stad. Daarvoor is het [dashboard bevolking](#) ontwikkeld. In 2021 hebben we een [dashboard gebiedsverschillen](#) toegevoegd. In dat dashboard kunnen voor een reeks aan onderwerpen de verschillen tussen stadsdelen, wijken en wijkdelen bekeken worden.
Minder gevraagde cijfers nemen we niet op in dashboards; deze zijn op aanvraag beschikbaar.
- We stellen **rapportages** op van specifieke monitoren en onderzoeken. Deze zijn te raadplegen via het (Open) Dataportaal van de gemeente: opendata.nijmegen.nl.
- We leveren regelmatig **notities** met informatie op, nodig voor de beleidsontwikkeling of -uitvoering binnen thema's of voor projecten.
- We geven regelmatig **presentaties** over de onderzoeksuitkomsten en statistieken.

4. Werkwijze samenstelling jaarprogramma

4.1. Brede inventarisatie

Informatiebehoefte en onderzoekswensen

Ieder najaar inventariseert O&S de onderzoeks- en informatiebehoefte voor het komende jaar. Aan de inhoudelijke specialisten in de ambtelijke organisatie is gevraagd om de informatiebehoefte en onderzoekswensen aan ons door te geven c.q. met ons te bespreken. Verder hebben de adviescommissie Jeugd-, Maatschappelijke opvang- & Gehandicaptenbeleid, de Seniorenraad Nijmegen en de RegenboogRaad Nijmegen een lijst van onderwerpen naar het college gestuurd, die zij graag opgenomen zien in het jaarprogramma 2022.

Op basis van deze inventarisatie en de wensen vanuit de adviescommissies hebben we een voorstel voor het jaarprogramma O&S 2022 opgesteld. Dit jaarprogramma is voorgelegd aan het gemeentelijk managementteam. Vervolgens is het programma voorgelegd aan en vastgesteld door het college.

Naast de onderzoeken door O&S, die we verrichten ten behoeve van beleidsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie, worden er binnen de gemeente ook onderzoeken verricht door de Rekenkamer (onderzoek vanuit de controlefunctie van de gemeenteraad). Daarom informeert O&S de Rekenkamer over het jaarprogramma O&S en vindt er regelmatig overleg plaats met de secretaris/onderzoeker van de Rekenkamer over de uitvoering ervan.

Als er sprake is van projecten die raken aan onderzoekswerkzaamheden met de afdeling Stadscontrol (audits en onderzoeken gericht op efficiëntie, effectiviteit, kwaliteit en integriteit) vindt er afstemming met Stadscontrol plaats.

Jaarprogramma

In bijlage 1 is een totaaloverzicht van ons jaarprogramma opgenomen, waarbij de projecten zijn ingedeeld naar hoofdopgaven en thema's (begrotingsprogramma's). Ook is een forse algemene urenpost opgenomen voor onze bijdrage aan de werkzaamheden binnen de Enterprise Intelligence teams.

Voor een deel van de opgenomen projecten geldt dat O&S een bijdrage aan het project levert. Het kan gaan om een bijdrage aan een onderzoek dat uitbesteed is, om een bijdrage aan een project waarbij meer afdelingen/bureaus betrokken zijn en om de begeleiding van een onderzoek dat door een stagiair wordt uitgevoerd. Verder zijn er uren gereserveerd voor ondersteuning en advisering binnen thema's, die flexibel benut kunnen worden.

4.2. Niet alle wensen gehonoreerd

Net als in voorgaande jaren kunnen we met de beschikbare capaciteit binnen O&S niet alle onderzoeks- en informatievragen oppakken die de inventarisatie heeft opgeleverd. De beschikbare capaciteit voor de projecten is circa 11.000 uur, terwijl de totale vraag in eerste instantie hoger uitkwam.

Voor het afwegen welke projecten wel en niet in het jaarprogramma worden opgenomen en hoeveel capaciteit we ervoor reserveren, zijn de volgende punten belangrijk:

- Past de onderzoeks- en informatievraag binnen een van de hoofdopgaven?
- Zijn er toezeggingen gedaan aan het college en/of de raad?

- Is de informatie nodig voor beleidsvoorbereiding, -uitvoering of -evaluatie m.b.t. prioriteiten binnen thema's/begrotingsprogramma's?
- Past de vraag bij de expertise van O&S?
- Gaat het om eenmalig onderzoek dat ook uitbesteed zou kunnen worden?
- Gaat het om een uitvoerbare wens. Zijn bijvoorbeeld databronnen voorhanden om met de vragen aan de slag te gaan?
- Hoort de vraag bij O&S of is het meer iets voor de Enterprise Intelligence Teams?
- Kan de vraag ook op een andere manier of via data van andere partijen beantwoord worden?
- Is de vraag al voldoende helder?

Na een kritische blik op alle wensen en nader intern overleg hierover zijn we gekomen tot het voorliggende voorstel.

Er is gevraagd om metingen bij vier evenementen in het kader van de Evenementenmonitor (meten van waardering voor, samenstelling bezoekers-/deelnemersgroep, economische betekenis en promotionele betekenis). We hebben ruimte gereserveerd om twee van die metingen uit te voeren, afhankelijk van de ontwikkeling van de coronapandemie (we moeten afwachten of de evenementen doorgaan; als ze doorgaan zou de coronapandemie de uitkomsten alsnog sterk kunnen beïnvloeden).

Bijlage: overzicht jaarprogramma O&S 2022

Het overzicht op de volgende bladzijden betreft de projecten van O&S die aansluiten bij de hoofdpogaven/belangrijkste uitdagingen binnen de huidige bestuurs- en raadsperiode. Sommige projecten zijn voedend voor meer hoofdpogaven en komen dus onder meer dan één hoofdpogave terug.

In het daaropvolgende schema “projecten per thema” zijn alle projecten voor 2022 opgenomen, maar dan verdeeld naar de thema’s (begrotingsprogramma’s zoals opgenomen in de Stadsbegroting).

Projecten per hoofdpogave

De stad moet duurzamer

Stadsmonitor (jaarlijks actualiseren)
Advisering doelenboom en begrotingsindicatoren
Enquête voor evaluatie ondergrondse containers binnenstad
Onderzoek onder bewoners over vergroenen van de stad, hittestress en wateroverlast (stadspanel)
Enquêteonderzoek rondom laadinfrastructuur
Advisering/ondersteuning m.b.t. duurzaamheid
5yr-report Green Capital (dataverzameling & bijdrage rapportage)
Stadspanelmeting tbv 5yr report Green Capital
Oriëntatie op burgermeetnetten luchtkwaliteit, geluid, warmte (investering)
Dataontwikkeling woningen (zonder) aardgasaansluiting (doorloop 2021)
Effectmeting pilot(s) bewonersinitiatieven duurzaamheid

Versterken economische veerkracht

Stadsmonitor (jaarlijks actualiseren)
Advisering doelenboom en begrotingsindicatoren
Meting in kader van Evenementenmonitor (nader in te vullen in relatie tot corona)
Advisering/ondersteuning economie en toerisme
Monitor vestigingsklimaat (rapportage)
Stadscentrummonitor (veldwerk)
Meting imago Nijmegen onder Nederlanders
Advisering/ondersteuning bereikbaarheid

Een sociale stad blijven

Stadsmonitor (jaarlijks actualiseren)
Coronacrisismonitor (kwartaalrapportages)
Advisering doelenboom en begrotingsindicatoren
Advisering/ondersteuning werk en inkomen
Bijdrage monitoring pilot wijkgerichte regievoering (schuldhulpverlening)
Bijdrage monitoring pilot multidisciplinaire teams
Monitoren/evalueren pilot huishoudboekje
Evaluatie busvoordeelabonnement voor minima
Evaluatie financieel expert in de wijk
Bijdrage kleinschalige pilot basisbanen
Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt/jeugdwerkloosheid (ook regionaal)
Meedenken over BUIG
Bijdrage ZonMw-projecten: doe je mee (Werkbedrijf) en bij FEW
Ondersteuning bij armoedebelid (modernisering productenlijst, keuzebudget en bereik)
Advisering/ondersteuning onderwijs
Bijdrage onderbouwing onderwijshuisvesting en leerlingprognoses (Waalsprong, Kanaalzone, Dukenburg, Winkelsteeg)
Kwalitatieve evaluatie VSV
Actualiseren factsheet VSV
Actualisering foto's 0-4- en 4-12-jarigen
Ontwikkelen foto 12+
Speciaal basisonderwijs (en dagbesteding); vergelijking gebruik andere steden en duiding
Verbreding peutermonitor t.b.v. herijking kinderopvang
Indicatoren bij nieuw beleid gemengde scholen
Veiligheidsbeleving LHBTI+-ers
Effect en positionering jeugdcoaches
Actualisering planningskader ouderen (kan meelopen in nieuw woonbehoefteonderzoek)
Inzicht in woningen voor bijzondere doelgroepen: vraag, aanbod en spreiding
Advisering/ondersteuning welzijn en zorg
Bijdrage monitoring en programmering sterke sociale basis
samenstelling Sociaal Statistisch Bestand 2022 (SSB)
Voorbereiding en monitoring buurtteams
Informatie t.b.v. jeugd beleid/jeugdaanpak
Cliëntervaringsonderzoeken (CEO) Wmo en Jeugdhulp (continumetingen)
Kwalitatieve verdieping CEO: onderzoek onder pgb-cliënten
Bijdrage aan monitoring regieteam
Uitrollen gebruik prognoses Wmo (aantallen en kosten)
Ontwikkelen prognosemodel voor jeugdhulp (aantallen en kosten)
Bijdrage evaluatie pilot simpel switchen tussen (arbeidsmatige en ontwikkelingsgerichte) dagbesteding
Bijdrage monitoring actieprogramma inclusie
Bijdrage monitoring van het 'tussen wal en schip-overleg' (18-/18+ casuïstiek)
Bijdrage aan verkenning m.b.t. levensloopzorg

Advisering/ondersteuning wijkontwikkeling
Wijkmonitor rapportages, presentie (SWM 2022)
Ondersteuning gebiedstafels wijkgericht werken
Informatie wijkverschillen (cijfers, kaarten) implementeren, presenteren, onderhouden
Afronding onderzoek naar behoefte aan activiteiten in wijken
Pilots data-analyse buurtniveau (sociaal, fysiek, veiligheid)
Raakvlakken m.b.t. polarisatie in de wijken (op basis van Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor)
Nulmeting onder bewoners m.b.t. nieuwe werkwijze wijkgericht werken

Bouwen aan een aantrekkelijke stad

Stadsmonitor (jaarlijks actualiseren)
Advisering doelenboom en begrotingsindicatoren
Advisering/ondersteuning cultuur en cultureel erfgoed
Bijdrage aan regionale cultuurmonitor
Meting in kader van Evenementenmonitor (nader in te vullen in relatie tot corona)
Advisering/ondersteuning economie en toerisme
Monitor vestigingsklimaat (rapportage)
Stadscentrummonitor (veldwerk)
Meting imago Nijmegen onder Nederlanders
Advisering/ondersteuning openbare ruimte
Nadere analyse uitkomsten peiling obstakels op looproutes
Bijdrage aan ontwikkeling uitvoeringsprogramma voor de voetganger
Onderzoek onder bewoners over vergroenen van de stad, hittestress en wateroverlast (stadspanel)
Advisering/ondersteuning bereikbaarheid
Advisering/ondersteuning sport
Sportverenigingsmonitor
Monitoring huidige uitvoeringskader Buurtsportcoaches
Data ten behoeve van jaarplannen bureau sportontwikkeling
Advisering/ondersteuning veiligheid
Bijdrage maandrapportage misdrijven en incidenten
Advisering/ondersteuning wonen en stedelijke ontwikkeling
Stadspeiling Veur Lent
Onderzoek verhuisgedrag, woonwensen en verhuisbereidheid ouderen
Kwalitatief onderzoek verhuisstromen Dukenburg (in Atelier Kanaalzone)
Inzicht in de verhuisstromen laatste 20 jaar, beschrijving hoofdgroepen/persona's
begeleiding en datalevering nieuw woonbehoefteonderzoek (incl. WoON2021)
Advisering/ondersteuning wijkontwikkeling
Wijkmonitor rapportages, presentie (SWM 2022)
Ondersteuning gebiedstafels wijkgericht werken
Informatie wijkverschillen (cijfers, kaarten) implementeren, presenteren, onderhouden
Afronding onderzoek naar behoefte aan activiteiten in wijken
Pilots data-analyse buurtniveau (sociaal, fysiek, veiligheid)
Nulmeting onder bewoners m.b.t. nieuwe werkwijze wijkgericht werken

Projecten per thema (begrotingsprogramma)

BEGROTINGSPROGRAMMA'S	PROJECT	UREN
Bestuur en Organisatie		
<i>Stadsmonitoring</i>	Stadsmonitor (jaarlijks actualiseren)	600
	Coronacrisismonitor (kwartaalrapportages)	120
	Bijdrage voorbereiding nieuwe bestuursperiode	60
<i>Indicatoren</i>	Advisering doelenboom en begrotingsindicatoren	200
<i>Raad</i>	Ondersteuning Griffie/afstemming met Rekenkamer	20
<i>Digitaal stadspanel</i>	Digitaal stadspanel: peilingen n.a.v. actuele onderwerpen plus onderhoud	125
	Peiling verkiezing Nijmegenaar van het jaar	20
<i>Media, communicatie</i>	Advisering/ondersteuning communicatie	25
	Herhaling media-onderzoek	150
<i>Organisatie</i>	Ondersteuning P&O	25
	Nakomende vragen medewerkersonderzoek	40
	Monitoren hoe het hybride werken loopt in combinatie vervolg werkplekenquête/monitoren welzijn medewerkers	100
	Bijdrage aan evaluatie generatiepact	50
	Bijdrage aan evaluatie Studytube (leren en ontwikkelen)	60
	Ondersteuning bij trekken steekproef belastingen (i.v.m. controle belastingaangifte door gemeente)	25
<i>Dienstverlening</i>	Advisering/ondersteuning monitoring dienstverlening/klantenonderzoeken	40
	Bijdrage gemeentebrede klantmetingen	50
	Testen nijmegen.nl in focusgroep	50
	Doelgroepenonderzoek; welke doelgroepen maken gebruik van onze stadswinkel en het Steunpunt	75
<i>Burgerparticipatie</i>	Begeleiding en doorvertaling lopend extern onderzoek	20
	Vertegenwoordiging doelgroepen in inspraak en organisatie activiteiten in wijken (op basis van Burgerpeiling)	30
<i>Bevolking</i>	Dienstverlening demografie	50
	Afronding nieuwe demografische verkenningen	25
<i>Informatieverstrekking O&S</i>	Infoverstrekking binnen gemeente	240
	Infoverstrekking extern	200
<i>Data gestuurde organisatie</i>	Bijdrage O&S in Enterprise Intelligence teams (bouwen aan datawarehouse, ontwikkelen dashboards)	1875
<i>Data science algemeen</i>	Deelname aan werkgroep dataspecialisten VNG	40
	Werken met Git (archivering scripts)	20
	Data Science omgeving opzetten/testen (i.p.v. buiten citrix om werken)	50
	Pseudonimiseringstools (BSN omzetten naar pseudo ID)	40
<i>O&S algemeen</i>	Verzamelen en bewerken basisstatistieken	300
	Ontwikkeling onderzoeksprogramma	100
Cultuur en Cultureel Erfgoed	Advisering/ondersteuning cultuur en cultureel erfgoed	50
	Bijdrage aan regionale cultuurmonitor	40
	Meting in kader van Evenementenmonitor (nader in te vullen in relatie tot corona)	100
Economie en Toerisme	Advisering/ondersteuning economie en toerisme	100
	Monitor vestigingsklimaat (rapportage)	100
	Stadscentrummonitor (veldwerk)	60
	Meting imago Nijmegen onder Nederlanders	125
	Stijgers en dalers onder de vestigingen	20
	Ondersteuning speerpunten economische visie	25
	Bijdrage informatievoorziening t.b.v. regio Arnhem Nijmegen (wonen, duurzaamheid, economie, mobiliteit)	20
	Behoeftte aan werklocaties in relatie tot de beroepsbevolkingsontwikkeling	50

BEGROTINGSPROGRAMMA'S	PROJECT	UREN
Openbare ruimte	Advisering/ondersteuning openbare ruimte	50
	Nadere analyse uitkomsten peiling obstakels op looproutes	40
	Bijdrage aan ontwikkeling uitvoeringsprogramma voor de voetganger	50
	Enquête voor evaluatie ondergrondse containers binnenstad	100
	Onderzoek onder bewoners over vergroenen van de stad, hittestress en wateroverlast (stadspanel)	100
	Bijdrage aan programmeer platform openbare ruimte	80
Werk en Inkomen	Advisering/ondersteuning werk en inkomen	75
	Bijdrage monitoring pilot wijkgerichte regievoering (schuldhulpverlening)	40
	Bijdrage monitoring pilot multidisciplinaire teams	40
	Monitoren/evalueren pilot huishoudboekje	75
	Evaluatie busvoordeelabonnement voor minima	50
	Evaluatie financieel expert in de wijk	75
	Bijdrage kleinschalige pilot basisbanen	25
	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt/jeugdwerkloosheid (ook regionaal)	20
	Meedenken over BUIG	20
	Bijdrage ZonMw-projecten: doe je mee (Werkbedrijf) en bij FEW	20
	Ondersteuning bij armoedebeleid (modernisering productenlijst, keuzebudget en bereik)	20
Bereikbaarheid	Advisering/ondersteuning bereikbaarheid	50
	Enquêteonderzoek rondom laadinfrastructuur	125
Onderwijs	Advisering/ondersteuning onderwijs	50
	Bijdrage onderbouwing onderwijshuisvesting en leerlingprognoses (Waalprong, Kanaalzone, Dukenburg, Winkelsteeg)	75
	Kwalitatieve evaluatie VSV	75
	Actualiseren factsheet VSV	25
	Actualisering foto's 0-4- en 4-12-jarigen	50
	Ontwikkelen foto 12+	50
	Speciaal basisonderwijs (en dagbesteding); vergelijking gebruik andere steden en duiding	20
	Verbreding peutermonitor t.b.v. herijking kinderopvang	25
	Indicatoren bij nieuw beleid gemengde scholen	20
Sport	Advisering/ondersteuning sport	50
	Sportverenigingsmonitor	100
	Monitoring huidige uitvoeringskader Buurtsportcoaches	50
	Data ten behoeve van jaarplannen bureau sportontwikkeling	30
	Meting in kader van Evenementenmonitor (nader in te vullen in relatie tot corona)	100
Veiligheid	Advisering/ondersteuning veiligheid	50
	Bijdrage maandrapportage misdrijven en incidenten	40
	Veiligheidsbeleving LHBTI+-ers	25
	Effect en positionering jeugdcoaches	100

BEGROTINGSPROGRAMMA'S	PROJECT	UREN
Wonen en Stedelijke Ontwikkeling	Advisering/ondersteuning wonen en stedelijke ontwikkeling	100
	Aanleveren data voor verantwoording woondeal	20
	Stadspeiling Veur Lent	100
	Onderzoek verhuisgedrag, woonwensen en verhuisbereidheid ouderen	75
	Actualisering planningskader ouderen (kan meelopen in nieuw woonbehoefteonderzoek)	20
	Inzicht in woningen voor bijzondere doelgroepen: vraag, aanbod en spreiding	120
	Kwalitatief onderzoek verhuisstromen Dukenburg (in Atelier Kanaalzone)	30
	Data monitoring prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties	50
	Inzicht in de verhuisstromen laatste 20 jaar, beschrijving hoofdgroepen/persona's	75
	Datalevering regionale woningmarktmonitor	20
	begeleiding en datalevering nieuw woonbehoefteonderzoek (incl. WoON2021)	80
Zorg en welzijn	Advisering/ondersteuning welzijn en zorg	100
	Bijdrage monitoring en programmering sterke sociale basis	100
	samenstelling Sociaal Statistisch Bestand 2022 (SSB)	80
	Vorbereiding en monitoring buurtteams	150
	Informatie t.b.v. jeugdbeleid/jeugdaanpak	150
	Clïëntervaringsonderzoeken (CEO) Wmo en Jeugdhulp (continumetingen)	100
	Kwalitatieve verdieping CEO: onderzoek onder pgb-clïënten	50
	Bijdrage aan monitoring regieteams	30
	Informatieverstrekking vanuit en advisering over externe monitoren	20
	Uitrollen gebruik prognoses Wmo (aantallen en kosten)	150
	Ontwikkelen prognosemodel voor jeugdhulp (aantallen en kosten)	250
	Bijdrage evaluatie pilot simpel switchen tussen	75
	Bijdrage monitoring actieprogramma inclusie	75
	Bijdrage monitoring van het 'tussen wal en schip-overleg' (18-/18+ casuïstiek)	50
	Bijdrage aan verkenning m.b.t. levensloopzorg	75
Wijkontwikkeling	Advisering/ondersteuning wijkontwikkeling	100
	Wijkmonitor rapportages, presentie (SWM 2022)	100
	Ondersteuning gebiedstafels wijkgericht werken	150
	Doorontwikkeling model woningwaarde-wijksurplus	25
	Informatie wijkverschillen (cijfers, kaarten) implementeren, presenteren, onderhouden	100
	Afronding onderzoek naar behoefte aan activiteiten in wijken	30
	Pilots data-analyse buurtniveau (sociaal, fysiek, veiligheid)	150
	Raakvlakken m.b.t. polarisatie in de wijken (op basis van Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor)	60
	Nulmeting onder bewoners m.b.t. nieuwe werkwijze wijkgericht werken	100
Duurzaamheid	Advisering/ondersteuning m.b.t. duurzaamheid	100
	5yr-report Green Capital (dataverzameling & bijdrage rapportage)	75
	Stadspanelmeting tbv 5yr report Green Capital	80
	Oriëntatie op burgermeetnetten luchtkwaliteit, geluid, warmte (investering)	20
	Ondersteuning lokale vertaling klimaatmaatregelen	20
	Dataontwikkeling woningen (zonder) aardgasaansluiting (doorloop 2021)	30
	Effectmeting pilot(s) bewonersinitiatieven duurzaamheid	100